

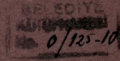
Hukukî Bilgiler Mecmuası

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

GAD FRANKO MİLÂSLI

Adres : Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon : 43009

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonmanı posta ücretiyle beraber 250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

İSTANBUL

HANRİ ZELİQ VE MAHDUMU BASIMEVİ

1938

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın onbeşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

Doctrine

Hukukî fikirler: REFLEXIONS JURIDIQUES

Mecmuamız

Geçen nüshamızla mecmuamız onuncu yaşına giriyor. Dokuzuncu seneye ait neşriyatımızın fihristini bu nüshamıza ekleyoruz.

Hukukî faaliyetler

Musmir faaliyeti takdirlerimizi celbeden ve hukukçu arkadaşımız ilim sahibi ve ilim muhibbi Refik İncenin kemali liyakatla riyaset ettiği Hukuk Bilgisini Yayma Kurumu bu mevsimin konferanslar programını ihzar ve neşreylemiştir. Bu programı aynen buraya dercetmekle büyük memnuniyet duyuyoruz:

1938—1939 Konferansları

No	Konferans tarihi	Konferans verecek zatların isimleri ve konferansın mevzuu
1	40/12/938	B. Cemil Bilsel, <i>İstanbul Üniversitesi Rektörü, Profesör, Devletler hukukunda evrensel, özel ve ulusal mektepler.</i>
2	24/12/938	B. Etem Menemencioglu, <i>Siyasal Bilgiler Okulu Profesörlerinden, Beynelmîl camia hukukunda salâhiyet meselesi.</i>
3	7/1/938	B. Hirsch, <i>İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden, Devlet iktisadi teşekküllerinin hukukî mahiyeti.</i>
4	21/1/939	B. Ahmet Esat Arsebük, <i>Ankara Hukuk Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Okulu Profesörlerinden. Tarihi Mektep.</i>
5	4/2/939	B. Ferit Ayten, <i>İstanbul Üniversitesi Sabık Profesörlerinden, Yeni Alman hukuku.</i>
6	18/2/939	B. Honig, <i>İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden, Eski ve yeni tabii hukuk.</i>
7	4/3/939	B. Ali Fuat Başgil, <i>İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı, Profesör, Musavir hukukda âmm hükmi şahıslarının mes'uliyeti meselesi.</i>
8	18/3/939	B. Ali Rıza Türel, <i>Konya Mebusu, Kanun hakimiyeti.</i>

No. Konferans tarihi

Konferans verecek zatların isimleri ve konferansın mevzuu

9	1/4/939	B. Sıddık Sami Onar, <i>[İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden Müessesese nazariyesi ve bu nazariyenin bazı Türk İdare Müesseselerinin doğuşuna ve inkişafına tatbiki.</i>
10	15/4/939	B. Schwarz, <i>İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden, Mukayeseli hukuk bakımından İngiliz borçlar hukukunun ana prensipleri.</i>

Konferansı verecek bilginlerimizin kıymeti ve bunların seçtikleri mevzuların önemi bu musahabelerin ne kadar faydeli olacağı hakkında bir fikri sahih verebilir.

Cemiyet aynı zamanda her hafta Salı günü Ankara Radyosula konferanslar veriyor.

Bu faaliyetler kurumun taşıdığı ünvana lâyık olduğunu ve ilmimizin yayımına cidden hizmet ettiğini ispat etmektedir.

Kurum bu konferansları ayrıca basdırmak suretile ilmi vazifesini yapmaktadır. Kurum heyetinin sebk eden bu mesaisi meşkûr olsun.

Münakaşalar: Kanun ve Nizamname

Nizamnameler ancak kanunun çerçevesi dahilinde ve kanunu teyid edecek surette tedvin edilebilir. Kanuna aykırılığı tasavvur edilemez. Fakat bir mübayanet gözükdüğü takdirde tefsir vazifesi ve hakkı, Teşkilâtı Esasiyemizce, Büyük Millet Meclisine racidir.

Bu mühim ve nazik bahsı İdare Hukukumuzda mütehassis profesörümüz S. Sami Onar ele almış ve bir çok faydeli malûmat arasında İzmir Baro Mecmuasında şu mütaleada bulunmuş idi:

«Nizamnameler hukuk kaideleri hierarşisinde kanunlardan sonra geldikleri ve bir nizamname kanunun hükmünü fesih veya tadil edemeyeceği cihetle hâkim bir hadisede kanunla nizamnamenin taaruz ettiğini görürse, **nizamnamenin kanuna mugayiretine karar vermeksizin ve bunu iptal etmeksizin**, nizamname ile fesih ve tadile uğramayan ve kaideler hierarşisinde daha evvel gelen kanunu tatbik edebilir.»

Ben takdir ve istifade ile okuduğum bu makalenin şu fıkrasına ilişdim. Ve ezcümle hakimın yekdiğerine mübayin bir kanun ve bir nizamname önünde bulunursa *nizamnamenin kanuna mugaylretine karar vermeksizin ve bunu iptal etmeksizin* kanunu tatbik etmesi

iktiza edeceği hakkındaki izahını tasvip etmedim, ve bu babde müellifden mütemim malûmat istedim.

Kıymetli arkadaşım ricamı is'af etmek lütfunda bulundu ve yazdığı uzun cevabı son nüshalarımıza şükranla geçirdim.

Bu cevabı iki kısma ayırmak lâzımdır. Birinci kısmı türk idari sistemini anladan, geniş düşünceleri ihtiva eden bir tettebbüdüdür ki okunması çok faidelidir; İkinci kısmı da münakaşamıza cevap teşkil eder. Bu cevapdan anlayorumki her birimiz bir adım ileri atarak kanaatlarımızı birleştirebiliriz:

Bir kerre esas noktada ittifak ediyoruz. Hakim bir kanunla bir nizamname önünde bulunupda hükûmleri arasında mübayenet görürse kanunu tercih etmesi cihetinde ihtilâfımız yokdur. Hadise hakkında karar verir iken ve buna kanunu tatbik eder iken hakim nizamnameyi iptal etmemesi lâzımgüleceğı hakkındaki arkadaşımın mütaleasına da iştirak etmekte hiç güçlük çekdirmeyeceğim; Zaten hiç bir vakit hâkimin mevzuattan birini iptal etmesi tasavvur bile edilemez. Hâkim kendisine arz olunan hadiseye, ileri sürülen mevzuatı, muvafık görmezse, tatbik etmez. Fakat **nizamnamenin kanuna mugayiretine karar vermeksizin** mes'elenin hal edilmesini istemekte isabet görmeyorum. Hâkimin nizamnameyi tatbikten imtina etmesi için esbabı mucibesini anlatması şarttır. Çünkü, taraflardan birisi bu nizamnameye istinad etmiş olacağına göre hâkim bilmeceburiye bu nizamnamenin kanuna mugayiretini tespit ederek tatbikinden imtina ettiğini söylemesi zaruridir.

Hakimin iptal kararı veremeyeceğı hakkındaki mütaleayı musip görmekle kıymetli ve sayın arkadaşımın olan nazar ihtilâfının epeyce bertaraf edilmiş olacağına kaniim.

Neşriyat:

— Profesör Şarl Kroza (*Docteur Ch. Crozat*)nın Üniversitemizde okuttuğı Amme Hukuku derslerin birinci kısmı Doçent Dr. Orhan Arsal tarafından tercüme edilerek güzel bir cild olarak neşretti. Bu birinci kısım Devlet nazariyesinin tarihine münhasırdır. Faideli, kıymetli bir eserdir. Müellifini ve mütercimini tebrik ederim.

— Zürih Üniversitesi Medenî Hukuk Profesörü Doktor August

Egger geçen sene nihayetinde memleketimize gelmiş ve üç konferans vermiştir. Bunlardan birisi Muasır Medenî Hukuktaki istihaleler, ikincisi Muasır Medenî Hukukta ferdî muhtariyet ve sonuncusu Muasır Medenî Hukukta Cemiyet ve Ferd bahislerine dairdir. Ünvanlarından anlaşıldığı üzere tetkik ve tahlil edilmiş olan bahıslar çok önemlidir. Bu konferanslar Doçent Doktor Hıfzı Veldet tarafından türkceye çevirilmiştir. Bu resalenin okunması büyük faideler temin edecektir.

— Yeni tesüs eden Üniversite Kitap Evi bir Seri Hukuk risalelerini neşretmeğe başladı Gayet küçük hacmindaki kitapçıklarda hukukî bir bahs anlatmaktır. 1 nümerolu risale, İspat külfetine aittir. Yazan da kıymetli profesör Mustafa Reşid Belgesaydır. Ben böylece mulahhas risalelerin taraftarıyım. İlk eseri takdir eder ve bu baktaki faaliyetin müteakip semerelerini görmek isteriz.

Gad Franko Milâslı

İkrar parçalanmaz

Yüksek mahkemenin iki kıymetli rüknü son zamanda bu bahsi, ilmin ve tecrübenin verdiği eda ile münakaşa ettiler. Esasta ayrıldılar, bazı noktalarda birleştiler.

(İkrar tecezzi etmez) hükmünün ana kanunlardan ziyade usul kanunlarında yer bulması lâzım geleceğine şüphe yoktur. Çünkü ikrar parçalanmış veya parçalanmasın, bir nev'i subut delilidir. Şu halde yeri Hukuk Usulu Muhakemeleri kanunudur ve bu her yerde böyledir.

Hükmün Fransa Medenî kanunda (Madde 1356) yazılmış olması hiç de bu esası bozmadı. Çünkü bu kanun hazırlanırken Fransanın bizde de uzun müddet aynen tatbik edilmiş olan Usulu Muhakemat Hukukiyesi henüz yapılmamıştı. Sonra «Code Civil» in ne gibi hususî şartlar altında hazırlandığı ve evvelce Fransız örf ve adetinde yer bulan bu esasın o sıralarda medenî kanuna geçirilmesine lüzüm görüldüğü malumdur. Fakat onda bile deliller faslında (altıncı Bap Madde 1315 -1370) zikr edilmesi iddiayı kuvvetlendirir.